

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 23-24 травня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 1:403:316.6 (08)

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 23-24 травня 2024 р.) 181 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; аналізують Голодомор-Геноцид-Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; показують трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; розкривають сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; розглядають філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства та філософію синергетики. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27 червня 2024 р.)

2. Development of multicultural education: tasks, tools and project solutions / L. Ovsiienko et al. TEM journal. 2023. Vol. 12. P. 1451–1460.
3. Khaedir M., Wahab A. A. The function of multicultural education in growing global citizen. Advances in social science, education and humanities research. 2019. Vol. 418. P. 507–512.
4. Sultanova L., Khomych L., Belando-Montoro M. R. Peculiarities of multicultural education development in north America, Western Europe and Ukraine. International journal of new education. 2020. P. 122–156.
5. What is multicultural education? Disadvantages & advantages - ideal school. Ideal School. URL: <https://idealschool.education/2023/08/09/what-is-multicultural-education-disadvantages-advantages/> (date of access: 29.04.2024).

Кадієвська Ірина Аркадіївна, доктор філософських наук, професор кафедри Гуманітарних та соціально-економічних дисциплін Військова академія, м. Одеса, Україна.

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ

В сучасних умовах населення дуже швидко почало забувати про те, заради чого взагалі слід бути добрими, чуйними, чесними та порядними. Чому необхідно виховувати здатність до безкорисливої любові та дружби, готовність допомагати та прощати, співпрацювати та надавати підтримку один одному. Яку роль у житті суспільства відіграють моральні якості та чим загрожує поширення тотальної аморальності? У чому полягає сенс доброзичливості, щирості, турботи, привітності та гостинності, бажання радіти не лише за власні успіхи, але й за досягнення інших людей? Криза духовності в сучасному суспільстві не є чимось абстрактним, вона проявляється у всіх аспектах життєдіяльності людини. Сьогодні на превеликий жаль всі ми зіткнулися із парадоксальною ситуацією дегуманізації та дегуманітаризації освіти в Україні. Професорсько-викладацький склад українських ВНЗ зазнає серйозного занепокоєння у зв'язку з планомірним та цілеспрямованим скороченням дисциплін гуманітарного циклу. Серед предметів, які з незрозумілих причин зазнають особливого скорочення, можна назвати такі, як: філософія, соціологія, політологія, культурологія, психологія і т.д. Втім, хочеться сподіватись на те, що наші співгромадяни розуміють та усвідомлюють ту серйозну роль, яку філософія та інші гуманітарні науки відіграють у житті людини та суспільства. Адже вивчення дисциплін гуманітарного циклу позитивно впливає на інтелект і психіку особистості, активно розвиває інтелектуальний та творчий потенціал кожної людини. Тому держава та суспільство мають бути зацікавлені у ефективному функціонуванні філософії та інших гуманітарних предметів.

Філософія традиційно виконує надзвичайно важливу просвітницьку місію. Вона здатна виховувати в людині високі моральні та громадянські якості. Філософія та інші гуманітарні дисципліни приймають активну участь у формуванні світогляду особистості, який виступає універсальним інструментом збереження та передачі гуманістичних цінностей. Головною місією філософії є вічна спрямованість у пошуку сенсу життя. Безумовно наука не повинна перетворюватися на безцільне накопичення знань, мистецтво – на формалізм, а освіта на процес засвоєння знань, умінь та навичок. Оскільки саме осмислена діяльність відкриває перспективи для самореалізації, мотивує та завдає глибоке моральне задоволення особистості. У той час як діяльність, позбавлена сенсу, лише втомлює та обтяжує будь-яку людину. З цього погляду філософія може допомагати кожному орієнтуватись в складних процесах самовизначення. І лише в тому випадку, якщо між ціннісними орієнтаціями, цілями та принципами людини буде встановлений об'єктивний взаємозв'язок, результатом буде цікава робота, улюблена сім'я та щасливе й гармонійне життя в майбутньому. Ще в стародавньому світі людство вже виявило низку вищих духовних потреб, головною з яких безумовно є потреба у набутті сенсу життя. Головною особливістю стародавньої філософії можна вважати щире прагнення зрозуміти сутність природи, космосу, життя і всього світу в цілому. Геніальними філософами давнини були поставлені ті фундаментальні питання філософії, які й сьогодні продовжують залишатися актуальними. Хто така людина? Звідки вона прийшла та куди йде? Чи існує особливе призначення у житті людини на землі? Що таке щастя? У чому сенс життя? Які цінності природи та культури необхідно зберігати та усталювати? Від чого залежить щастя, благополуччя та процвітання людства? Ці та багато інших подібних питань фактично визначили основний вектор у розвитку світової цивілізації. Проблема сенсу життя перебуває у центрі уваги видатних філософів на всіх етапах історичного розвитку світової культури. У давньогрецькій філософії були представлені дуже цікаві та оригінальні рішення цієї проблеми. Сократ знаходив сенс життя в щасті, джерелом якого є розвиток моральних якостей особистості. Основні складові щастя за Платоном полягають у розвитку душі, для Аристотеля - у житті, наповненому мужніми подвигами, прагненні стати зразковим громадянином своєї держави. Для Епікура сенс життя виявлявся у тому, щоб уникнути неприємностей, у досягненні спокою, для Піфагора – у науковому знанні ідеального та гармонійного числа душі.

Список використаної літератури:

1. Вишневський Омелян. Український виховний ідеал і національний характер: (витоки, деформації і сучасні виклики) / Омелян Вишневський. – Дрогобич: вид. Святослав Сурма, 2010. - С. 27-32, 136-140.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: [навч. посіб.] / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – С. 115-119

3. Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання та ситуації: / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк . – практ. – К. : Знання-Прес, 2006. – С. 210-234

Консицька Анастасія, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 081 «Право».

Науковий керівник: **Нівня Ганна Олександрівна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

ПАРАДОКС В ЛОГІЦІ ТА МАТЕМАТИЦІ

Парадокс являє собою феномен, який тою чи іншою мірою потрапляє у фокус уваги різних наук. Його досліджують логіка, математика, лінгвістика, психологія, тощо. Найбільш вражаючим є наявність парадоксів у точних науках, зокрема в логіці та математиці. Це може здатися дивним, оскільки ці науки нібито за самою своєю суттю не припускають жодних протиріч. Однак, саме у цих областях іноді з'являються парадокси, що, своєю чергою, також є парадоксальним явищем. Нижче ми розглянемо проблему парадоксу з точки зору логіки як науки про закони правильного мислення та математики як науки про відношення між уявними, ідеальними об'єктами.

З позиції логіки, парадокс - це ситуація, коли мають місце два протилежних твердження, що мають переконливі аргументи. Наприклад, Сократівське "Я знаю, що нічого не знаю". Варіантом парадоксу є антиномія, тобто міркування, яке доводить еквівалентність двох взаємовиключних тверджень [2, с. 32].

Логічні парадокси привертають увагу дослідників через абстрактний характер логіки. Ця наука не базується на експериментах чи фактах, а заснована на аналізі реального мислення. Результати цього аналізу нерідко мають синтетичний та нерозчленований характер. Можна сказати, що парадокс - це судження, яке суперечить нашим уявленням про світ, формально-логічним законам чи повсякденному розумовому мисленню. Ці судження спочатку можуть здаватися помилковими, оскільки руйнують уявлення про встановлений порядок речей. Іншими словами, логічний парадокс - це твердження, яке на перший погляд може здатися неправдоподібним, але насправді містить у собі істину. [3, с.79-80]. Отже, логічний парадокс завжди пов'язаний з певним протиріччям.

Перші відомі парадокси були описані в Стародавній Греції. Найвідомішим з них є так званий «парадокс брехуна», сформульований грецьким філософом Евбулідом з Мілета у IV столітті до н.е. Втім, є відомості про існування даного парадокса ще за часів Епіменіда, який жив у VI столітті до н.е. на острові Крит. В письмових же джерелах він з'являється лише на початку XV століття.

TRANSFORMATION OF THE VALUE SYSTEM IN THE CONDITIONS OF VIRTUALIZATION OF SOCIETY	
Семенов Ігор Сергійович	121
ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ СФЕРИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	
Стовпець Олександр Васильович, Додусенко Андрій Вікторович	123
ФІЛОСОФСЬКО-ПОЛІТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПОПУЛІЗМУ	
СЕКЦІЯ 5. ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ ПАРАДИГМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	
Аксьонова Віра Ігорівна	127
ГНОСЕОЛОГІЯ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	
Бушулян І. О., Петінова Оксана Борисівна	130
СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АБСУРДУ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ А.КАМЮ: «ЧУМА» ТА «МІФ ПРО СІЗІФА»)	
Дилян Анна Віталіївна, Врайт Галина Яківна	137
ПОЛКУЛЬТУРНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
Кадієвська Ірина Аркадіївна	140
ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ	
Консицька Анастасія, Нівня Ганна Олександрівна	142
ПАРАДОКС В ЛОГІЦІ ТА МАТЕМАТИЦІ	
Пустовойт Дар'я, Петінова Оксана Борисівна	144
«ГРАД БОЖИЙ» - ЯК МОДЕЛЬ ІДЕАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА В ТВОРЧОСТІ АВГУСТИНА	
Русалова Олександра, Петінова Оксана Борисівна	148
РОЗДУМИ Р.ДЕКАРТА ПРО СПЕЦИФІКУ ПІЗНАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ З «РОЗДУМИ ПРО МЕТОД»)	
Топор Надія, Петінова Оксана Борисівна	152
ЗЛО ЯК БРАК ДОБРА (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ З ТВОРУ “СПОВІДЬ” АВРЕЛІЯ АВГУСТИНА)	
Чумак Єгор Олександрович, Поплавська Тетяна Миколаївна	159
ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНА АСКЕЗА І ДОВІЛЬНА ДІЯ (САМОТВОРІННЯ)	
Шабатура Євгенія Андріївна, Врайт Галина Яківна	161
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	

СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ СИНЕРГЕТИКИ